

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

SSN Karol Weitz

Protokolant Katarzyna Bartczak

w sprawie z powództwa A. P., małoletniego E. C., D. P. i małoletniego M. P.
przeciwko Gminie W.
przy uczestnictwie interwenientów ubocznych P. K. i G. P.
o ustalenie i nakazanie,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 czerwca 2019 r.
na skutek zagadnienia prawnego
przedstawionego przez Sąd Okręgowy w W.
postanowieniem z dnia 7 stycznia 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

"Czy osobie mającej status lokatora w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (jedn. tekst Dz.U. z 2005 r. Nr 31 poz. 266 ze zm.), objętej obowiązkiem opróżnienia lokalu mieszkalnego na podstawie postanowienia o przysądzeniu odrębnej własności lokalu, służy na podstawie art. 189 k.p.c. powództwo o ustalenie prawa do lokalu socjalnego, jeśli lokal objęty postanowieniem o przysądzeniu własności nie wchodzi w skład publicznego zasobu mieszkaniowego oraz czy w takim postępowaniu odpowiednie zastosowanie znajduje art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego?"

odmawia podjęcia uchwały.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2018 r. w sprawach połączonych do wspólnego rozpoznania Sąd Rejonowy w W. (1) ustalił, że powodom A. P. i E. C. przysługuje

uprawnienie do otrzymania od Gminy W. lokalu socjalnego, (2) oddalił powództwo tych powodów w pozostałej części dotyczącej żądania nakazania wstrzymania wykonania punktu II postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 18 sierpnia 2016 r., sygn. akt I Co (...) o przysądzeniu prawa własności lokalu mieszkalnego położonego w W. przy ul. K. na rzecz licytantów, do czasu złożenia przez Gminę W. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego, (3) rozstrzygnął o kosztach postępowania, (4) ustalił, że powodom D. P. i M. P. przysługuje uprawnienie do otrzymania od Gminy W. lokalu socjalnego, (5) oddalił powództwo tych powodów w pozostałej części dotyczącej żądania nakazania wstrzymania wykonania punktu II postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 18 sierpnia 2016 r., sygn. akt I Co (...) o przysądzeniu prawa własności lokalu mieszkalnego położonego w W. przy ul. K. na rzecz licytantów, do czasu złożenia przez Gminę W. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego, (6) rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie w części obejmującej oddalenie powództwa i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania oraz pozwana Gmina W. w części uwzględniającej powództwa. Sąd drugiej instancji powziął poważne wątpliwości, dotyczące legitymacji czynnej dochodzenia przez osoby mające status lokatora, objęte obowiązkiem opróżnienia lokalu mieszkalnego na podstawie postanowienia o przysądzeniu własności wydanego w postępowaniu egzekucyjnym, powództwa o ustalenie prawa do lokalu socjalnego w sytuacji, gdy lokal który mają opuścić nie wchodzi w skład publicznego zasobu mieszkaniowego. Dalsze wątpliwości Sądu budzi dopuszczalność odpowiedniego zastosowania w sprawie art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego.

Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 7 stycznia 2019 r., podjętym na posiedzeniu niejawnym, na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. przedstawił Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne o treści przytoczonej wyżej.

Sąd Najwyższy zważył:

Zgodnie z art. 390 § 1 k.p.c., jeżeli przy rozpoznawaniu apelacji powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, sąd może je przedstawić do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu. Przepis ten stanowi odstępstwo od

konstytucyjnej zasady niezawisłości sądów zatem, z uwagi na wyjątkowy charakter, wymaga ścisłej wykładni, bez koncesji na rzecz argumentów o nastawieniu celowościowym lub utylitarnym (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2009 r., III CZP10/09, nie publ.). Konsekwentnie przyjęto, że dopuszczalne jest przedstawianie przez sądy drugiej instancji zagadnień prawnych dotyczących wykładni przepisów prawa materialnego lub procesowego, mających zastosowanie w wystarczająco ustalonym stanie faktycznym sprawy, w wypadku, gdy rozstrzygnięcie wątpliwości jest niezbędne do rozpoznania środka odwoławczego (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 1996r., III CZP 91/96, OSNC 1997, nr 1, poz. 9, z dnia 14 listopada 2006 r., III CZP 84/06, nie publ., z dnia 16 maja 2008 r., III CZP 67/08, nie publ., z dnia 28 sierpnia 2008 r., III CZP 67/08, nie publ., z dnia 22 stycznia 2009 r., III CZP 120/08, nie publ.). Zagadnienia prawnego nie można ograniczać do pytania wprost lub pośrednio o sposób rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2007 r., III UZP 1/07, OSNP 2008, nr 3-4, poz. 49). Sąd drugiej instancji powinien ponadto wykazać, że występują uzasadnione wątpliwości interpretacyjne dotyczące oznaczonych przepisów prawa, znajdujące wyraz w rozbieżności orzecznictwa, wymagające zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2006 r., III UZP 6/06, z dnia 25 stycznia 2007 r., III CZP 100/06, z dnia 22 lutego 2007 r., III CZP 163/06 - nie publ.).

Niezbędnym warunkiem podjęcia przez Sąd Najwyższy uchwały w przedmiocie przedstawionego zagadnienia jest jednak, obok spełnienia przedstawionych wyżej przesłanek merytorycznych, prawidłowość formalna postanowienia o przedstawieniu Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego, budzącego poważne wątpliwości. Sąd drugiej instancji, poza wyjątkami wskazanymi w art. 373 i art. 374 k.p.c., orzeka na rozprawie. Konsekwentnie, wydanie postanowienia o przedstawieniu Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego może być wydane jedynie na rozprawie, która następnie podlega odroczeniu z tej przyczyny (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2005 r., III CZP 93/04, nie publ., z dnia 22 listopada 2007 r., III CZP 99/07, nie publ.). Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury uchybienie, polegające

na wydaniu postanowienia o przedstawieniu Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego nie na rozprawie tylko na posiedzeniu niejawnym, stanowi podstawę odmowy podjęcia uchwały (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2016 r., III CZP 52/16, OSNC 2017, nr 7-8, poz. 83, z dnia 19 października 2017 r., III CZP 51/17, nie publ., z dnia 19 października 2018 r., III CZP 44/18, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak postanowieniu.

jw